

El gerundi absolut (II)

48/2/12

Una de les coses que distingeixen el gerundi absolut de l'incorrecte gerundi copulatiu és que aquest darrer no admet altra col·locació que al final de la frase, mentre que el primer, el gerundi absolut, té una posició molt més lliure, car pot anar situat no solament al final i al començament sinó àdhuc figurar en la construcció general com una frase incisa; en tot cas, el conjunt format pel gerundi absolut més el seu subjecte i els seus complements ha d'anar sempre separat de la resta de la frase pel signe de la coma —o de dues comes si es tracta d'una frase incisa. El gerundi que figura en una construcció com *Hem hagut de cessar en el negoci, traspasant-lo per qualsevol preu* és un gerundi copulatiu, perquè l'acció de traspasar el negoci és posterior a la de cessar-hi, n'és la conseqüència. Es tracta, doncs, d'un gerundi incorrecte, que ha d'ésser substituït per una oració coordinada a l'anterior amb la conjunció copulativa: ...i l'hem traspassat per qualsevol preu. En canvi, en la construcció *Hem hagut de cessar en el negoci, essent impossible de sostenir les despeses generals*, trobem un gerundi absolut, que té el valor d'un complement circumstancial, com ho demostra clarament el fet que pot col·locar-se al començament de la frase, *Essent impossible de sostenir les despeses generals, hem hagut de cessar en el negoci*, així com, encara que en aquest exemple rarament optariem per aquesta solució, figurar-hi com una incisa: *Hem hagut, essent impossible de sostenir les despeses generals, de cessar en el negoci*.

Malgrat tot, com dèiem ahir, les construccions de gerundi absolut no són tan habituals en català com en francès. En molts casos potser és preferible —o, si més no, més usual— de recórrer a frases causals o condicionals. Podem dir, per exemple, *Com que ho diu ell, tothom en fa cas* o *Si les circumstàncies ho permeten, ho drem a terme*, en lloc de *Dient-ho ell, tothom en fa cas* i *Permetent-ho les circumstàncies, ho drem a terme*. Cal recordar, però, que en la pràctica real de la llengua, els diversos elements i circumstàncies que poden i solen concórrer en textos extensos i complexos, i que no trobem en els exemples gramaticals, sempre més nus i esquemàtics, fan que sovint aquestes solucions secundàries —com el gerundi absolut— es rebin com un recurs utilíssim i molt adequat.